ИЮНЬ
28
Среда
1939 он
№ 146 (2786)
Сэн 10 мунгэ

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

Bolьşeviig xeblelei bojevoi zorilgo

BKP(b)-ein XVIII sjeezd deere xehen doklaad soogoo nyxer Staalin bolbol „şine jyymiiji mederelge—bolьşeviig xydelmerilegşed byxenei ton ynete şanaranь myn“ geze xelee hen. Ene gynzegii principiaalьna polozeeni xadaa bolьşeviig xeblelei xydelmerilegşedte xojor daxin ba gurbadaxin ylyy xemzeeteigeer xabaatai baina. Şine jyymiiji mederelgehee xahagdahan, azabaidaliiji xaraxa, obşçeestvenne proceessyydiiji oilgoxo şadabarihaa xahagdahan, zurnaliist bolbol xysed sente soveed zurnaliist baiza şadaxagyi jym. Gebeş, manai xeblelei olon xydelmerilegşed xadaa ene ton ynete şanariiji ezelen xereglenegyi. Iime deerehee—nelieed olon gazeedne xuudahanuud bolbol azabaidalhaa geegdengi, udxaaraa ton hula baidag.

Olonxi gazeedyyd bolbol kolxoozuudai dotoodiin azabaidaliiji muu mededeg, xydөө aktiivuudtai barisaagyi, kolxoozno baiguulaltiin asuudalnuudiiji oilgodoggyi baina. Gazeedyydei xydelmerilegşed bolbol dereevni xaa-jaa garadag ba tereentejee xamta, kolxoozdo oşood, өөhediingөө deejatelьnostiiiji otçootno medeenyydiiji sugluulga ba azal baidaliijinь baga-saga xaralgaar xizaarladag baina. Dereevnide bolzo baigaa gynzegii proceessyyd xadaa şinzeleg-dengyi ba zarimdaa obioorogdongyi yleşedeg.

Usaadьba şadarai gazaredlelge tuxai asuudal bolbol tiimel baigaa. Olon gazeedyydei redaakcanuud xadaa xydөө azaxiin arteeliin ustaavai gynzegii xazagairuulganuud tuxai, niutaguuddaxi partiiina ba soveed xytelberilegşedei opportuniis praaktika tuxai signaalnuudiiji ababaşji, ede signaalnuudiiji tolilodoggyi ba kolxoozuudta, daisan xarşa çaastna-ymsiin, byrzyaazna tendeencenyydei şurgan orolgiin faaktnuudta prestyypne hanaa amagalanaar xandadag baigaa.

BKP(b)-ein XVIII sjeezd deere xelehen yge soogoo nyxer Andreejev iigeze xelee hen:

„Kolxoozuudiiji azaglagşad bişe, xarin tedenei bodoto xytelberilegşedenь ba tuhalagşadanь baixa şuxala. Tuilahan poziicanuud deere zogsoşoxogyi, xarin kolxoozuudiiji byxezyylgiin xeregiiji obşçeestvenne azaxiin ulam ynder xemzeede gargaza saaşanь jabuulxa xeregtei“.

Kolxoozno baiguulaltiin saaşadaxi byxezelgiin tyloө temeselşe baixa—byxii partiiina ba soveed organizaacanuudai ba xamagai tyryyn, paartiiin egeel xursa ba egeel xysete zebsegenь myn bolxo, manai bolьşeviig xeblelei ujalganь iime baina.

Zorilgo xadaa BKP(b)-ein CK-gei ba Sovnarkoomoi togtooliiji xysedөөr ba byxiidenь ton bogonixon bolzor soo realizovaalxa ba eneegeeree kolxoozno stroin xyse şadaliiji ulam byri deeşelyylxe, ynen sexe kolxoozniguudta, looderьnuudhaa ba tynijaaduudhaa xolodon halaxadanь tuhalalsaxa jabadalda baina.

Manai raioonno, oblastnoi respyblikaanska ba centraalьna gazeedyyd bolbol konkreetne zişeenyyd deere, kolxoozno stroin ba byxii socialiis azaxiin byxezelgede BKP(b)-ein CK ba SSSR-ei Sovnarkoomoi togtooloi udxaşariiji azalşadta yrgenөөr ba yderbyri oilguulxa johotoi.

Riazaanska ooblastiiin, Saraajevske raioonoi selьkoornuud ba xaniin gazeedyydei redaaktornuud bolbol өөhediingөө rooliiji zybөөr oilgohon baina, uşaranь tedener bolbol sovesçaanida suglaraad, өөhediingөө abhan togtoomzo soo iigeze bişee: „Kolxoozuudta rvaaçeska ba spekyliaantska elemeentnyydiiji butasoxixo, bidener bolbol tereentejee xamta, tyryy kolxoozniguudai xydelmeriiin oopeduudiiji yrgenөөr propagandiirovalaxa ba tedeniiji Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaanida xabaadalsuulza, şinenyyd amzaltanuudiiji tuilalgada organizovaalaabdi“. Bodoto deeree, ede xojor şuxaliin şuxala zorilgonuud—gazeedyydei xuudahanuud deere kolxoozoi xyzyyn deere azahuudag xuurmag kolxoozniguudiiji, looderьnuudiiji, tynijaadcanuudiiji butasox ixo, eliryylen soxixo, ba tereentejee xamta, tyryy kolxoozniguud ba kolxooznicanuudiiji yrgenөөr, yderbyri xaruulxa, socialiis azalai geroinuud myn tuladanь, tedenerii xyndelelөөr xyrieelxe gehen zorilgonuud xadaa bejebejetejee niagta xolbootoi baina.

Saaşanь, usaadьba şadarai gazarnuudiiji xemzelge, usaadьba şadarainь gazarhaa ylyy gazarnuudiijinь abalga, kolxoozuudai obşçeestvenne gazarnuudai dunda baigaa, kolxoozniguudai xyytorske usaadьbanuudiiji likvidaacalgiin bolzornuudai talaar, paarti ba praviitelьstviin togtool soo zaagdahan ba ijyyniiin 21-de, SSR Sojuuzai Sovnarkoom ba BKP(b)-ein CK-gei zaabarinuudiiji tooçnoөөr dyyrgelgiiji azaglan xaralgiin talaar zorilgo xeblelei urda baina.

Oron bolbol ton xariuusalgatai yjede—urgasa xuriaalgada oroxonь. Manai exe oronoi byxii ooblastьnuud ba xizaarnuudta, urgasiiji erximeer ba tyrgөөr xuriaaxiin tyloө kolxoozniguudai socialiis sorevnovaani delgerne. Soveed oronoi tariaaşad bolbol kolxoozniguudai sjeezdiiji dostoinoor ugtaxiiji beledxene.

BKP(b)-ein CK ba SSSR-ei SNK-gei togtoolnuudta zaagdahan zorilgonuudiiji amzaltataigaar ba tyrgөөr şiidxelge bolbol bolьşeviig xeblelhee jixeer duldiidaxa baina.

Dereevniiiji medexe kolxoozuudta bolzo baigaa proceessyydiiji, şine xynei—socialiis oobşçestviin tryyzenigei soznaaniiji formiirovalagşa proceessyydiiji gazeedte xaruulza huraxa,— bolьşeviigyyd-zurnaliistnuudai blagoroodno ba xariuusalgatai zorilgonь iime baina.

Xeblelei xydelmerilegşed! Şine jyymiiji mederelgeer zebsegzegtii, ene ton ynete mederelii bejedee bii bolgogtii, xygzөөgtii.

(„Praavdiin“ tyryy bişeghee).

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiym ba Aradai Komissariaadai Soveed bolbol BMASSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad nyxer

MERAMKYYLЬJEV ANDROONIK ARTEEMЬJEVIÇIIN,

udaan bişe ybeşelheneigөө hyylde ene onoi ijyyniiin 24-de, 15 çaasta naha barahantainь daşaramduulan, gynzegii şanalalgataigaar medeesene.

BKP(b)-ein Buriaad-Mongoloi Oblastnoi Komiteed bolbol Obkoomoi çleen—Selengiin gosparoxoodstviin politotdeelei naçaalьnig nyxer

MERAMKYYLЬJEV ANDROONIK ARTEEMЬJEVIÇ

gegşiin saghaa urid naha barahan tuxainь ton gaşuudaltaigaar medeesene ba naha baragşiin bylenerte gynzegii şanalal yzyylne.

Irkyytske ba Çitiinske ooblastьnuudtai sorevnovaanida tyryy huuri ezelje!

Propoolkodo—serьjoozno anxaral

Muxar-Şiber. (Telefoonoor abtaba). Staalinska ynder deede urgasa xuriaalgiiji xangaxiin tyloө temeselde, tariaalaniiji xaruuhalga bolbol ton jixe udxaşanartai baina. Eneeniiji sag soonь, hain şanartaigaar jabuulxada tariaanai nege zigdeer ba burtag ybehenyydgyigөөr urgalgiiji xangana.

Zygөөr, Muxar-Şiberei aimagai zarim kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol ene xeregiiji xeregseenegyi. Zişeelxede, Muxar Şiberei selьsoveedei, Voroşiilovoi neremzete kolxooz bolbol tarilgiingaa plooşçadьto negeşji daxin propoolko jabuulaagyi. Eneeneinь hyylde, jamarşji hain rezylьtaad baixab daa. Eneende, kolxoozoinь tyryylegşe nyxer Varfolameejev xadaa xysed bespeeçnostiiiji gargana. Tere xadaa tarilgaa xaraza, yzeze jabadaggyi, kolxoozniguudiiji tariaanai xoinohoo xaruuhalgada organizovaaldaggyi baina. Muxar-Şiberei selьsoveedei, „Bolьşeviig“, Sagaan-Şuluutain somonoi, Staalinai neremzete, Sutain somonoi, Moolotovoi neremzete kolxoozuud myn le eneenhee deere bişe baidaltai.

Negeer xelexede, ede metiin kolxoozuudai xytelberilegşed propoolkiin xeregte ton baga anxaralaa tabina.

Şaraldain selьsoveedei, Voroşiilovoi neremzete ba busad kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol ene xydelmeride kolxoozniguudai xysiiji organizovaalza, eneende serьjooznoor xandahanainь aşaar, propoolkiin xymelmerinyyd yni dyyrgegdee. Ede kolxoozuudta tarilganь nege zigdeer ba tyrgөөr urgaza baina.

F. FOMIIN.

GOORЬKIIIN MYZEIDE

MOSKVAA, ijyyniiin 17. (TASS). Goorьkiiin azabaidaldanь ba tvoorçestvedenь azalşad xadaa ugaa jixe interees gargana. Yderbyxende Goorьkiiin myzeiji 15 şaxuu eksekyyrsenyyd xarana. Zilei exinhee xoişo 46 miangan xyn xarahan baina.

Ijyyniiin 18-da myzei bolbol Goorьkiiin azabaidalai ba tvoorçestviin tuxai leekcenyydiiji ba doklaaduudiiji organizovaalaa.

Paar beledxelgiiji oroituulxagyi

Zagarai, ijyyniiin 25. (Telefoonoor abtaba). Zagarain aimagai kolxoozuud bolbol ijyyniiin 20-do 8280 gektaar paar beledxeze, tereneigee plaaniiji 80, 6% dyyrgebe. Aimagai tyryy kolxoozuud Staalinai neremzete (tyryylegşenь Jergodoojev), Kiirovei neremzete (tyryylegşenь Zybaakin), „Ulaan Malşan“ (tyryylegşenь Cerendorziijev) ba busad kolxoozuud bolbol Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei gurbadaxi xabarai tarilgada paar beledxelgiin xydelmerinyydiiji sag bolzor soonь ylyylen dyyrgee.

Gexiin xazuugaar, Irkyytske ba Çitiinske ooblastьnuudtai socialiis sorevnovaani batalxadaa abhan ujalganuudaa xolo dyyrgeegyi kolxooznuud bii. Ede kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol tyryyşeer „paar beledxexe sag bii baina daa“ geze amagalanaar bodood, paar beledxelgiiji boloşogyigөөr udaaruulza baina. Iime kolxoozuudta Onoxoin selьsoveedei, Staalinai neremzete, „Kraasna Oopetnig“ (tyryylegşenь Stepaanov) ba N-Kyrbiiin selьsoveedei „III-daxi Internacionaal“ (tyryylegşenь Tagaroon) kolxoozuud toologdono. Ene „III-daxi Internacionaal“ kolxooz paar beledxelgiingee plaaniiji arai geze xaxadlaad baina. Tyryylegşe nyxer Tagaroon xadaa xoohoor xөөrexehөө bişe jyyş bytөөdeggyi baina, өөriingөө xydelmeride—socialiis kolxooziiji xytelberilgede ton xariuusalgagyigөөr xandana. Kolxoozniguudaigaa dunda maassova-oilguulamziin xydelmerinyydiiji ton hulaar jabuuldag ba kolxoozniguudai azalai discipliiniiji haizaruulgada jamarşji xemzeenyydiiji abadaggyi baina. Ene Tagaroon xadaa xydөө azaxiin şuxala xydelmerinyydei yjede, xytelberilxii oorganuudhaa jamarşji tabiltagyigөөr goorod jiredeg baina. Teed, tere zaiguultalganь rezylьtaadgyi baixa jym. Ene kolxozdo ajaar gurban traaktor bii. Moriduudaa paar xaxalalgada haja boltor gargaagyi baigaa. Negeer xelexede, kolxoozdoo baihan argabaidalnuudaa zybөөr, xysedөөr xeregleze şadaagyi ba şuxala anxaral tabiaagyi baina.

Gadna, aimagai olonxi kolxoozuudta miniraalьna ydobreeninyyd ton xangaltagyigөөr xereglegdene. Podkoormko oroidooş jabuulagdanagyi. Voroşiilovoi neremzete (tyryylegşenь nyx. Radaajev), Ordzonikiidziin neremzete, Dimiitrovoi neremzete, „Kraasna Partizaan“ ba busad kolxoozuudta, tariaanda podkoormko xelge oroidooş jabuulagdaagyi.

Ede kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol ene baidaldaa serьjoozno, zyb viivoduudiiji xeze, oiriin ydernyydte paar beledxelgiiji dyyrgexe dyyren ysloovitoi ba dyyrgexe ujalgataiş baina. Edener bolbol paar xaxalalga ba tariaanai xoinohoo xaruuhalalga xadaa bidenerei egeel tyryyşiin, şuxaliin şuxala zorilgo myn geze mederexe johotoi.

V. Nooskin

Tarbagatain aimagai „Pyть Leenina“ kolxoozoi kyzneec I. I. Klemeentьjev bolbol xydөө azaxiin maşiinanuudai remoontiji dyyrgee.

ZURAG DEERE: Klemeentьjev. (Peesterei foto).

Respyyblike dotor ybehe xuriaalgiin inventaarьnuudai remoontiin jabasa tuxai MEDEE

1939 onoi ijyyniiin 20

Aimaguud	Remoontologdohoniinь proceenteer	
	Senokosiilkanuud	Morin tarmuurnuud
1. Xiaagtiin	100,0	100,0
2. Biçyyrei	91,4	95,4
3. Bargazanai	90,5	89,0
4. Zediin	84,8	71,2
5. Kabaanskiin	81,1	74,1
6. Tarbagatain	78,2	100,0
7. M.-Şiberei	77,7	78,4
8. Selengiin	62,5	53,8
9. Ulaan-Ydiin	55,3	31,5
10. Zagarain	48,4	53,5
11. Xoriiin	48,0	32,0
12. Tynxenei	45,3	58,2
13. Bauuntiin	—	—
14. Xoito-Baigalai	—	—
15, Zakaaminai	—	—
16. Jaruuniin	—	—
Xamta	64,7	60,2

* * *

Ybehe xuriaalgiin ba siloos daralgiin kampaaninuudta beledxexe tuxai BMASSR-ei Sovnarkoomoi, 1939 onoi main 21-nei togtooloi johoor, respyyblikiin aimaguud bolbol ybehe xuriaalgiin maşiinanuudai alibyxii remoontnuudiiji ijyyniiin 20-do xysed dyyrgexe johotoi baigaa.

Teed, mynөө respyyblikiin olonxi raioonuud bolbol ene togtooliiji dyyrgeegyi, xuriaalgiin maşiinanuudai remoontiiji udaaruulza baina.

Iime baidaliiji saaşadanь yrgelzelyylze jaabaş bolxogyi, xedii xonog yngeremseer, sabşalan xadaa xuriaalgiiji erixee baina. Tiime tulanь niutaguuddaxi partiiina, soveed ba gazartariaalangai oorganuud bolbol xuriaalgiin maşiinanuudiiji xuriaalgada jyrenxiidenь zebseg tygesөөr beledxelgiiji xangaxa johotoi.

НАРКОМИНДЕЛЕДЭ

Июниин 22-то, нүхэр Молотов хадаа ангалийскэ посол г. Сидс, французска посол г. Наджиар ба Стрэнт гэгшэдтэй улзаhан байна. Эндэ нүхэр Молотов болбол Англиин ба францын hүүлэй дурадхалда советскэ правительствын харюуе үгэhэн байна.

TASS-iin MEDEESEL

Manzuuro-mongoolьsko xile deerexi tulaldaanuud tuxai

Gadaadiin gyrenyydei olon gazeedyyd bolbol main 15-haa exilze, kvantyynske aarmiiin ştaabai xudal medeeselnyydte yndeheloөd, Mongol Aradai Respyyblikiin çaastьnuud ba japoono-manzuurska seregyydei xoorondo bolhon tulaldaanuud tuxai medeeselnyydiiji ygene. Ede tulaldaanuud xadaa manzuurska xilenyydiiji mongoloi seregyydei ebdehen jabadalhaa boloo geze, japoonsko gazeedyyd ton xudalaar batalan xelened. Tereentejee xamta, japoonsko gazeedyyd bolbol Mongol Aradai Respyyblikiin seregyyd ba aviacanuudai ton „jixenyyd“ geegdelnyyd tuxai hairxan xaşxarnad.

Mongol Aradai Respyyblikedexi mongoolьsko-soveed seregyydei ştaabhaa abtahan medeeselnyydei yndehөөr, TASS bolbol mongoolьsko-manzuurska xile deere bolhon sobiitinuud tuxai şalgagdahan medeenyydiiji medeesexe argabaidaltai bolno.

Bodoto deeree, Manzuurtai zergelhen xile deere, Byjer nuurai şadardaxi raioondo doorodursagdagşa sobiitinuud bolhon baina.

Main 11-de, Nomon Xaan, Buurda Oboo raioondo (Byjer nuurhaa zyyn-uragşaa ba Xalxiin Gol geze myrenhөө zyyn teeşee 16-20 kilomeetrte) baihan mongoolьsko pograniiçna zastaavanuud bolbol japoono-manzuurska seregyydei genete dobtolgodo orozo, xileheen baruun zygte baihan Xalxiin Gol teeşe suxarixa baatai bolhon baina. Main 12-hoo exilze, arban yderei torşo soo, ene raioondo yderbyri şaxuu pograniiçna tulaldaanuud bolhon ba eneenei rezylьtaadta xojor talahaa aluulhan ba şarxatahan jabadalnuud baigaa. Main 22-to, manai çaastьnuudiiji atakovaalxiiji ba Mongol Aradai Respyyblikiin territoori oruu saaşaa symeren oroxiiji hedehen, nileed xysetei japoono-manzuurska sereg xadaa nileed jixe geegdelnyydteigeer, xiliin saana tyrigden gargagdahan baigaa. Main 28 ba 29-nei ydernyydte, japoono-manzuurska seregyyd bolbol Xailarhaa jirehen japoonsko seregyydhee taanknuud, bronemaşiinanuud, artilleeri ba ton olon toonoi aviaacatai xysenyydiiji abza, Mongol Aradai Respyyblikiin territoorido daxiaad dobtoloo. Dobtologşod xadaa tende jirehen, Mongol Aradai Respyyblikiin seregyydeer butasoxigdohon baigaa. Tulaldaanai bolhon gazarta, aluulhan, şarxatahan ton olon xynyydiiji ba sebseggelnyydiiji xajaad, manzuuro-japoonsko seregyyd bolbol өөriingөө territoorido suxarin orohon baina.

Ene tulaldaanuudai eseste, manzuuro-japoonsko seregyyd bolbol 400 garan xynyydee aluulaa.

Mongoloi Aradai - Revoliycioonno aarmi bolbol ede tulaldaanuud sooguur 40 xynyydee aluulhan ba 70 xynyydee şarxatuulhan baina.

Butasoxigdohon japoonsko gurban ştaabuudai, eneenei negenь-podpolkoovnig Adryymei otriaadai ştaabai, ezelegden abtahan dokymeentnyydei dunda, main 21-de Xailarhaa elьgeegdehen, 23-daxi japoonsko diviiziin komandiir generaal-leitenaant Kamacybaariin prikaazai poodlinnigonь bii. Ene prikaaz soogoo, generaal Kamacybaara bolbol—„өөriingөө çaastьnuudtai xamta, gansa diviizi xadaa Xalxiin Goloi raioondoxi, Mongoloi gadaadiin seregyydiiji ygei xexe johotoi“—geze өөriingөө çaastьnuudta sonosxono.

Gazar deere bolhon tulaldaanuudtai xamta, myn aviaaciin tulaldaanuud bolhon baina. Main 28 da japoonsko istrebiitelьnyyd ba bombardiroovşçiguudai gryyppe bolbol xiliiji ebdeze, mongol aarmiiin polivoi xojor aerodroomuudta genete dobtolhon baina. Deeree ortoşohon mongoolьsko-soveed istrebiitelьnyyd bolbol nege bagaxan xozomdozo, agaarta garhan baina, ene xadaa protiivniguudtanь tuhatai baigaa. Ene tulaldaan sooguur, mongoolьsko-soveed aviaaca xadaa 9 samoliooduudaa ba japooncuudanь—3 samoliooduudaa geehen baina. Eseseigee hyylde, japoonsko samoliooduud bolbol өөhediingөө poziicanuud teeşe jaaraltaigaar suxarixa baatai boloo hen. Ijyyniiin 22-to, japoonomanzuurska aviaaca bolbol 120 samoliooduudaar daxin dobtolbo. Tiixedenь, mongoolьsko-soveed aviaaca bolbol 95 samoliooduudai sostaavtaigaar baildaba. Ene baildaanda japoono-manzuurska 31 samoliooduud ba mongoolьsko-soveed 12 samolicoduud butasoxigdoo. Ijyyniiin 24-de japoono-manzuurska aviaaca bolbol 60 samoliooduudtaigaar daxin dobtolon oroo. Mongoolьsko-soveed aviaaca xadaa baha le 60 samoliooduudtaigaar baildaad, japoonsko-manzuurska 25 samoliooduudiiji butasoxioo. Ene baildaanda mongoolьsko-soveed aviaaca miil 2 samolioodoo geegee.

Ijyyniiin 25-da Mongol Aradai Respyyblike ba Monçzoy-Go xojoroi xile deere jamarşji incideentnyyd boloogyi.

Soveed-mongoolьsko seregyyd bolbol Xalxiin Gol myrenhөө zyylze, Manzuurtai zergelhen xile deerexi byxii pyynktnyydiiji ezelned. Tulaldaanai yjede soveed-mongoolьsko seregyyd xadaa japoono-manzuurska aviaaciiji myrden erjyylze, Manzuurai territoor deere niiden oroxo baatai bolhon zarim-negen uşarnuudiij toololsoogyi haa, soveed-mongoolьsko seregyyd bolbol togtoogdohon xilenyydiiji negeşj ebdeegyi.

PARTIIINA AŻABAIDAL

Yiledberiiin ba politiiçeske aktiivnostitaigaar ugtana

Komsomooloi Kabaanska raioonoi organizaacanuud bolbol komsomoolьcko dokymeent helgelgiiji exilee.

Partkabineedei gereltei ba seber koomnatada jireze, 1938 onoi şine obrazeeciin bileed, komsoolьcuud abaxa zuuraa, өөhediingөө xydelmeri, baidal, huralsal tuxai xelened.

Exin tyryyn şine bileediiji komsomoolec-hurgagşa nyxer Peetr Vladimiroviç Jerofeejevski abxa zuuraa: „Xydelmeriiin hain rezylьtaaduudiiji gansaxan le ynen sexe ba erid oroldostoigoor xydelmerilehenei aşaar tuilaxa baina. Bi xadaa bagşa bolood baixadaa, xojordoxi zildenь negeş xyygediiji huulgaxagyib geze ujalga abhan aad, mynөө ujalgajaa dyyrgeed bainam. 132 huragşanaranь gryyppehee, gryyppede oroo. Yzeg bişeg medexegyiji likvidaacalxa xydelmeride anxaralaa jixeer tabihanaingaa rezylьtaadta, bygediijinь graamotna bolgozo şadaabdi“ geze xelene.

Hurguuliiin xeregiiji hainaar tabihanainь ba obşçeestvenne xydelmeride aktiivnaar xabaadahanainь tylөө 1939 ondo SSSR-ei praviitelьstvo bolbolnyx. P. V. Jerofeejevskiiji „Azalai dooblestiiin tylөө“ medaaliaar şagnaa hen.

„Nyxedyyd,—geze nyxer Jerovfeejevski xelene,—bi bolbol egeel tyryyn komsomooloi şine bileediiji abababb. Leenin—Staalinai komsomooloi çleenei ynder nere zergiiji xyndeteigөөr xariuulxab“.

Udaaluulan, komsomoolec-zooteexnig nyxer Jaakov Vasiilьjeviç Tajyyrski bileedee abhan baina. Nyxer Tajyyrski bolbol erxim hainaar xydelmerileheneigөө tylөө BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei Xyndiin Graamotaar şagnagdahan baina. Bileedee abxa zuuraa, өөriingөө xeze baihan xydelmeri tuxai togtozo xelee. Ene mete vestypaalagşad nileed olon.

Komsomoolьsko dokymeent helgelgiin ton jixe politiiçeske udxaşanartai baihiijinь komsomoolьcuud byxen bygede medeze, tereniiji yiledberiiin ba politiiçeske aktiivnostitaigaar-ugtana.

G. Sibiriaak.

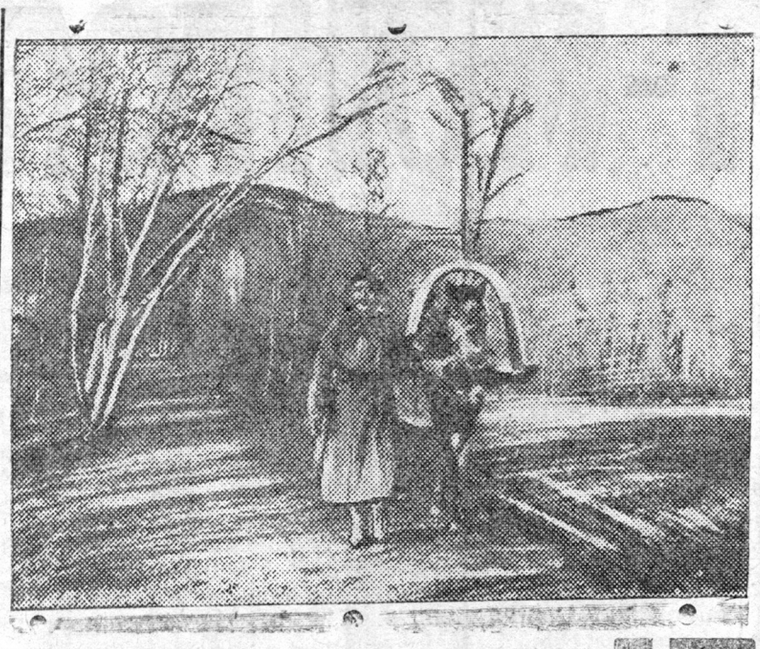

ZURAG DEERE: Goorodhoo gertee xariża jabahan kolxooznig

(Petroovoi foto-etiyyd)

Osoaviaxiimei xytelberilegşedei soveşçaani

Tarbagatai. Hajaxan paartiiin tarbagatain aikoomoi vojeenne tahagai dergede osoaviaxiimei organizaaciin tyryylegşenerei ba selьsoveedyydei oboroonno seekciiji xytelberilegşedei soveşçaani bolhon baina.

Soveşçaani deere paartiiin aikoomoi vojeenne tahagiiji erxilegşe nyx. Miasnikoov bolbol gurbadaxi taban zil soo SSSR-ei oboroonniji bexiżyylxe tuxai doklaad xee. Doklaadai hyylde 8 xyn yge xelehen baina. Vestypaalagşad nyxed Koovolev, Paalьçikov ba busad bolbol osoaviaxiimei organizaaciin ba OSO-goi raisoveedei xytelberi tuxai şanga kritikovaalaa, gadna OSO-goi raisoveed bolbol mynөө xyrter aimag soogoo xediişji çleentei, xediişji osoaviaxiimei exin organizaacataigaa mededeggyi baihaniinь soveşçaani deere eliryylegdehen baina.

Soveşçaani bolbol temdeglegdehen dutuunuudiiji praktiiçeske likvidaacalxiin tylөө ba osoaviaxiimei xydelmeriiji haizaruulxa tuxai togtool abahan baina.

P.ŞEVÇEENKO.

Agitaatornuudta sag yrgelże tuhalxa

Agitaator Paanov bolbol agitacioonno xydelmeride ton aktiivnaar xandadag baina. Manai exe oronoi, ulasxoorondiin orşom baidaliiji zybөөr oilgoxiin tylөө sag yrgelże gazeed, zurnaalnuudiiji unşadag ba leekce, konsulьtaacada negeşji geegdengyigөөr xabaadadag jym.

Agitacioonno-maassova xydelmeriiji yngergexedөө ysөөxen kollektiivei dunda gazeed unşalgaar exilee hen. Gebeş, ene xydelmeridenь berxeşeelnyyd nileed olon uşarhan baina. Xynyydei hurahan asuudalnuudta xariuu ygeze şadaxagyi faaktnuud ysөөn bişe yzegdedeg baigaa. Nyx. Paanov xadaa ene asuudaliiji blok-noottoo bişeze abaad, eelżeete zaniaatiingaa boltor todorxoolozo ton honor xariuu ygedeg baina.

BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin bolzo baixa yje soo syderemoontno zavoodoi dergedexi partiiina exin organizaaca bolbol nyx. Paanoviiji modobolbosoruulalgiin ceexte agitaacajabuulxiiji daalgahan jym. Zaniaatijaa yngergexedөө nyxer Staalinai doklaadhaa exilhen baina. ilangajaa ulasxoorondiin sobiitinuudiiji, zaniaatida xabaadagşadanь honirxono, gebeşji zaniaatijaa yngergexedөө nakliaadna posoovinuudiiji xeregeldeggyi, jixe dutuutai.

Zaniaatijaa yngergehenei hyylde yiledberiiin ba azabaidalai asuudalaar jyriin beseede xeze, zarim nyxedei temdeglehen dutuu dundanuudiiji ba ereltiiji bişen abaza, ene asuudalnuudiiji partkoomoor gy, ali direekceer duldiiduulan şiidxexiiji xysedeg ba zarim asuudalnuudiiji bejelyyldegşji baina.

Nyxer Paanov bolbol partiiina exin organizaaciin ba poliitotdeelei zyghөө, agitaatornuudta tuhalamża ygexiiji erene.

XAŻAGAAJEV.

Redaakcada bişegyyd

KAADRNUUDIIJI BELEDXEN GARGABA

Manai respyyblikiin xaragii zamuudai barilganuud bolbol kvaliiikaciirovanno xydelmerişedөөr ton dutamag baina. Tiimehee, xaragii zamaixid—desiaatniguud, maasternuud — kaadrnuudiiji beledxelge xadaa ton xariuusalgatai xereg myn.

Yngeregşe ybelei yjede, BMASSR-ei SNK-gei dergedexi xaragii zamai ypravleeni bolbol desiaatniguudai hurguuliiiji neehen jym. Tere hurguulidanь 30 garan xynyyd huralsaza, xeden hariin torşo soo, xaragii zamai barilgiin texniiçeske ba praktiiçeske asuudatnuudiiji şudalan yzehen baixa jym.

Mene hajaxan, tus hurguuli bolbol huralsalaa dyyrgehen baina. Eneenei urda tee aimag raioonuudaarxi xaragii zamuudai barilganuudta xydelmerileze baihan brigadiirnuud, staxaanovcuud — tyryy kolkoozniguud huralsaa. Tedener xadaa huralsalai prograammiiji ton hainaar şudalaza şadahan baina.

Żişeelxede, Tynxenei aimagai kolxooznig nyx. Kyznecoov bolbol huralsalaa „hain“ segnelteteigeer dyyrgee. Mynөө yjede, Bargazanai traakt deere, desiaatnigaar xydetmerilxe bolhon ba xydelmeridөөşji exilże oroo. Myn ene aimagai kolxooznig nyx. Gergeenov xadaa bahal „otliiçno“ segnelteteigeer dyyrgeze, desiaatnigaar xydelmerilxe bolbo.

Tus hurguuliiin 33 huragşadai 22 xynyydiinь „otliiçno“ segnelteteigeer, 10 nyxediinь „hain“ segnelteteigeer dyyrgehen baina. Tedener, bultadaa, xaragii zamai barilganuud deere komandirovaalagdaba. Tiigeed, desiaatniguud, maasternuud bolgogdohon baixa jym.

Ede şine kaadrnuud bolbol xaragii zamuudai barilganuudai dyyrgeltiiji sag bolzor soonь dyyrgexe, Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete sociaaliis sorevnovaaniiji delgeryylxe g. m. tolgoiloxo baihandanь jamar hezeg baixab.

PEEXAREV.

KOLXOOZOI TEERME

Jaruuna. Ylьdergiin somonoi Leeninei neremzete kolxooz bolbol teermegyi baihan deerehee, 15-20 kilomeetr gazarta baihan, Moolotovoi neremzete kolxoozoi teermede, talxajaa tatuuldag baihan jym.

Ene xadaa kolxoozoi xydelmeride xoxidol yzyyldeg, ylyy mori tergenyydiiji baridag, xairan sagiiji geelgedeg baigaa. Tiime xadanь, tus kolxooz, tereşelen, kolxoozniguudiinь bolbol neftiannoi dviigetelьtei teerme barixiin iniciatiiviiji gargahan baina.

Mynөө yjede, tere dviigeteliiinь (11 miangan tyxerigөөr abaa), tereendenь xereglegdexe eliktro ba busad materiaalnuudiinь belen bolgogdonxoi. Tiigeed, teermiin barilgada xereglegdexe modon ba barilgiin busad materiaalnuudiiji beledxeze baina.

Ene teermiinь barilga xadaa 1939 onoi hyylde dyyrgegdexe ba tereenei aşaglalgada orohon xoinonь, kolxoozniguudai ger bairadanь, hurguuli, selьsoveed, klyyb g. m. gernyydtenь eliktriiçestviin gerel oruulagdaxa baina.

Tus teerme bolbol dyte şadarai (Kaliininei neremzete, Bydioonniin neremzete ba busad) kolxoozuudiiji obslyyzivalxaar xaraalagdanxai. Xamta deeree, 15 miangan tyxerig sentei teerme bolxo jym.

N. BILЬDYYJEV.

Хахад жэлэй планууд болзорһоо урид дvvргэгдэбэ

КАРАГАНДА, июниин 24. (ТАСС). „Карагандауголь“ гэжэ трест 2332911 тонн нvvрһэ малтан абажа, хахад жэлэйгээ планиие болзорһоо урид дvvргэбэ.

* * *

СТАЛИНСК, июниин 24. (ТАСС). „Куйбышевуголь“ гэжэ трестыҥ горнягууд хахад жэлэйгээ планиие болзорһоонь урид дvvргэбэ. Орджоникидзын нэрэмжэтэ шахта болбол хахад жэлэйгээ планһаа vлvv 7 мянган тонн нvvрһэ малтаһан байна. Нvvрһэнэй солото мастернууд Кучурук, Соловьев ба Скороходовой участоканууд, vдэр бvхэнэйгөө планиие 120-130 процент хvртэр vлvvлэн дvvргээ.

* * *

КРАМАТОРСК, июниин 24. (ТАСС). Куйбышевэй нэрэмжэтэ, краматорск металлургическэ заводой доменной цех болбол хахад жэлэйгээ программые болзорһоонь урид дvvргэбэ. Энэ хадаа 154 мянган тонн эрхимсортно шэрэм хайлуулһан байна. Цех хадаа энэ жэлдэ 14 мянган тонн кокса, 4 мянган тонн тvмэрэй рудаа экономилһон ба нэгэ миллион зуу мянган тvхэригэй олзо vгөө.

* * *

НЕБИТ-ДАР (Туркменскэ ССР), июниин 24. (ТАСС). „Туркменнефти“ гэжэ трестын бурово конторой коллектив болбол хоёрдохи кварталай малталгынгаа кvдэлмэриин планиие болзорһоонь урид дvvргэбэ. Июнь һарада, планһаа vлvv 160 метр малтаа. Энэ кварталда бурилшигvvд хадаа 11 нефтянной скважинууды эксплоатацида vгөө.

Алдар солото жэл болоһонойнь хvндэлэлдэ

МОСКВА, июниин 24. (ТАСС). Vсэгэлдэр, культурын ба амаралтын центральна паркда, союзна ба автономно республикнvvдэй Верховно Соведvvдэй һунгалтын болоһоной ойдо зорюулагдаһан арадай сэнгэлгэ болобо.

Митингдэ, Москвагай 20 мянгаад ажалшад сугларабад. РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат поэт орденоносец Лебедев-Кумач хадаа һунгаргшадайгаа наказые хайшан гэжэ дvvргэлтэ бологожо байһан тухайгаа тодорхойгоор хэлэбэ. Митинг хадаа Советскэ Союзай Герой полковник Родимцевые, профессор орденоносец Збарскиие, „Москва“ самоледой штурман Гордиенкиие халуунаар амаршалаһан байна.

Митинг болбол угааехэ дэбжэлтэтэйгээр, нvхэр Сталинда амаршалга эльгээгээ.

* * *

ЧКАЛОВ, июниин 24. (ТАСС). Соведvvдэй байшангай площадь дээрэ, РСФСР-эй Верховно Соведэй һунгалтын болоһон ойдо зорюулһан, физкультурнигvvдэй областной парад болобо. Хасан нуурай байлдаае инсценировалга болбол угаа ехэ һонирхолтой байгаа. 7500 хvнvvд парадта хабаадалсаба.

* * *

Союзна ба автономно республикэнvvдэй Верховно Соведvvдэй һунгалтын болһон ойдо зорюулһан олон хvнvvдтэй хабаадалгатай ажалшадай митингнvvд ба физкультурнигvvдэй парад Николаеводо ба союзай ондоош городуудаар болоһон байна.

Пропагандын тухай Московско Областной совещани

Июниин 21. (ТАСС). Партиин Московско комитедэй, пропагандистнvvдэй областной гэртэ, пропагандын талаар Облостной совещани нээгдэбэ.

„ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсын гаралгатай дашарамдуулан, партийна пропагандые эмхидхэн табиха тухай“ ВКП(б)- эйн ЦК-гэй тогтоолой дvvргэлтын тухай, ВКП(б)-эйн МК-гэй пропагандые эрхилэгшэ секретарь нvхэр Калашников доклад хэбэ.

Области доторхи районуудаар (Московагvйгөөр) лекционно хvдэлмэри, консультацинууд ба теоретическэ конференцинvvд vргэнөөр ябуулагдажа байна.

МЭДЭЭСЭЛ

1939 оной июлиин 11-дэ, vдэшиин 6 часта, хэблэлэй хvдэлмэриляэгшэдэй профсоюзай областной хоёрдvгаар конференци, Улан-Удэ городто зарлагдаба.

ХЭЛСЭХЭ ЗVЙЛНVVДЫНЬ:

1. Обкомой ба ревизионно комиссиин отчедvvд.
2. Обкомой хvтэлбэриляхы органиие һvнгалта.
3. Союзай Бvхэсоюзна съездэдэ делегадуудые һvнгалта.

Конференцидэ ерэһэн делегадvvдые регистраци „Б.М. Правда“ газедэй редакцида болохо. Адресынь: улица Ленина, 35.

СОЮЗАЙ ОБКОМ.

Religioozno ylegdelnyydtei yrgen froontoor temesexe

B. Sanzeejev.—

BKP(b)-ein OK-gei agitaaca ba propagaandiin tahagai erxilegşiin orologşo.

Socialiizmhaa kommuniizmda manai oronoi şata damzan şilzen orolgiin polosaada baixadanь, azalşadiiji kommuniis dyyxeer xymyyzyylelge, kommuniizmiiji baiguulagşadai—xynyydei soznaanihaa kapitaliizmiin ylegdeliiji ygei xelge—Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei şiidxexii, istoriiçeska zorilgonь myn geze, paartiiin XVIII sjeezd zaahan baina.

Soveedyydei orondo socialiizm bolbol eseslen ilaa, tere xadaa xaragdaza baigaa reaalьnostь boloo, tere xadaa manai aradai azabaidalda nebteren oroo. Mynөө manai orondo revoliycioonno - xymyyzyylelgiin bodoto proceess bolzo baina: bodoto kommuniis zyilnyyd xadaa azalşadai maassanuudta dyte ba tyrel bolzo baina. Tiigebeşji, „bidener bolbol aradai byxii zyilnyyd xadaa socialiis bolood baina geze xeleze şadaxagyibdi“ geze nyx. Moolotov zaahan baina. („Oktiaabriiin revoliyyciin 20 zilde“). Nyx. Moolotovoi ene zaabarinь mynөөşji xysendөө baina.

„Byxii kollektiivte haad bol xoşji haanь, өөrtөө le, өөriingөө bylede jixeşeg kysoog tatan abaxiiji xysehen“, yngerehen buzar sagai ylegdel bolbol çaastno-ymsiin byrzyaazna abari aaşada yşөө le bii baihaar baina. Socialiis ymsede ba azalda xaişa xeregeer xandalga, discipliinegyi, busaidangi jabadal kolxoozniguudai, xydelmerişedei ba intelligeenciin dunda yşөө bii baina.

Kapitaliizmiin xoroto ylegdelnyydei negeniinь—reliigi bolno. Munxag şytelge, burxaniiji etigelge—religioozno predrassyydkenyyd bolbol xeden zuun zilei torşo soo. xynyydei uxaanda nebterengi baihan deerehee, mynөөşji xyn zonoi medeeze xubida yşөө ylehen baina.

Yşөө 1018 ondo „Amerikaanska xydelmerişedte bişehen bişegtee“ V.I. Leenin bişee hen:

> „Byrzyaazna oobşçestviin tryypiiji... xuursagta xeze, gazar doro bulaza bolxogyi. Xosorohon kapitaliizm bolbol agaariiji miaazmanuudaar buzartuulza, xuuşan, yzengi, yxengi zyilnyydiiji xeden miangan amidii niitьnyydeer, manai azabaidaliiji xorolozo, zaluu, ariuun şimiiji bazuuza, manai dunda yxene ba handarna“ (t. XXIII, xuudahan 186).

Leeninei ene ynexөөr ynen ygenь ene yjede, ton sexe xabaatai baina. Zarim-negen byrzyaazna-nacionaliis, trockiisbuxaarinska, kulaag-lamanuudai yşөө le butasoxigdoogyi ylegdelnyyd xadaa kapitaliizmiin ylegdelnyydiiji xorotoigoor zyyze jabana, tere xadaa yngerehen xuuşanai buzar sagai religioozno ba busad ylegdelnyydiiji bailgaxiiji oroldozo, alibyxii xoroto xemzeenyydiiji jabuuldag baina.

Ede xarşa elemeentnyyd xadaa azalşadai dunda eldeb kontrrevoliycioonno ygenyydiiji taraadag, kolxoozno stroido esergyy agitaaca jabuuldag baina. Cerkoovniguudai, lamanuudai ylegdelnyyd xadaa religioozno xuuşanai hain praazdniguudiiji ba gurimuudiiji hergeexii hedene. Religioozno praazdniguud bolbol xydөө azaxiin yiledberide nileed jixe xoxidol yzyyldeg baina.

Zygөөr, antireligioozno xydelmeri xadaa manai respyyblikiin ysloovido ton muusa tabigdanxai. Maassova—oilguulamziin ba antireligioozno xydelmerinyydei hula tabigdahan deerehee xarşa elemeentnyyd bolbol өөhediingөө buzar muuxai xeregiiji jabuulhaar baina.

Hajaxan, „Kraasna Selenge“ kolxoozdo (Priigorodno raioon), xarşa daisan elemeentnyyd, mrakobeessyyd bolbol şine ikoono bii bolbo geze koontrrevoliycioonno abiaanuudiiji taraahan baina. Edener xadaa iigeze xeledeg baigaa: Avdei Mixailovai ger deegyyr „olon tooto borobьjoonuud niidebe,— ene bolbol, terenei gerte „sviatoi dyyxiin“ şineer jirelge geeşe. Terenei hyylde, kvartiira soonь baihan ikoono bolbol todo jalagar tujaagaar gereltebe“. Ene gerte zaluuşji ba ytelhenşji kolxoozniguud, tereşelen dyte şadarai seloonuud haaşji, xynyyd jireze, xaradag bolbo. Tedener xadaa xuuşan ikoonuudhaa bişe, jalagar tujaagaar gerelteze baihan şine ikooniiji xaraagyi. Tiigeed enenь egeel muuxai provakaaca baigaa.

Ede kontrrevoliycioonno abiaanuudiiji taraahan niuurnuud bolbol saaşanь xelexedee: „ikooniin beri xadaa tengeride xybyy tyreze baixadanь ikoono bolbol tere yder ynexөөr jalarza baihan jym, mynөө, ikoono jalarxaa bolişobol daa“ geze zaabad. Ene teneg xudal ygenyydiiji tende suglaragşadai zarim negenь etigebe.

BKP(b)-ein CK-gei Maiska pleenymei togtoomziiji şudalalgada zoriuulagdahan, kolxoozniguudai xamtiin suglaaji zarlaxiin urda tee, ede kontrrevoliycioonno ygenyyd delgeryylegdehen baigaa. Tiime tula, xarşa daisan elemeentnyyd bolbol kolxoozniguudai xamtiin suglaaji tahalduulxiin tylөө ba BKP(b)-ein CK-gei Maiska pleenymei istoriiçeska togtoomziiji azabaidaldaa bejelyylxe jabadalda esergyy zoriuulagdahan өөhediingөө xara xydelmeriiji jabuulhan baina.

„Kraasna Selenge“ kolxoozdo K. Mixailov geze xyn bii—ene bolbol tusxai azalgyi, religioozno olon tooto literatuura ba hyzegtei kolxoozniguudai dunda koontrrevoliycioonno—religioozno agitaaciiji jabuuldag baina.

Lamanuudai, antisoveed ba antikolxoozno xydelmeriiji xarakterizovaalhan, yşөө nege faaktiiji xaruulxada bolno. Esestee xyrter butasoxigdoogyi lamanar bolbol religioozno praazdniçestviiji ba gurimuudiiji hergeen bodxooxodo zoriuulhan agitaaciiji xynzonoi dunda jabuulna, edener xadaa laamska myrgelde—oboonuudta xeregleg dedeg, tybed bişegtei darzaguudiiji delgeryylne. Ene faakt bolbol Priigorodno raioonoi, Ivolgiin somondo yzegdehen baina. Zarim raioonuudta (Priigorodno, Bargazanai, Xoriiin, Muxar-Şiberei ba bişenyydte) antireligioozno xydelmeri bolbol ton muugaar jabuulagdana.

Reliigiiin ba kapitaliizmiin busad ylegdelnyydei yxelte bolbol stixiiineer, tereentei serьjoozno temeselgyigөөr yngergegdexegyi baina.

Raioonuuddaxi ba niutaguuddaxi partiiina ba komsomoolьsko organizaacanuud bolbol antireligioozno xydelmeriiji konkreetneer xytelberilxe ba SVB-gei organizaacanuudta tuhalamża yzyylxe johotoi. BKP(b)-ein raikoomuudai dergede, partiiina, komsomoolьsko soveşçaaniiji sag soonь zarlaxa ba tedeende, antireligioozno xydelmeriiin talaar taaramzatai zaabarinuudiiji ygexe şuxala baina. Raioonno partiiina kabineedyyd bolbol antireligioozno propagaandiiji muugaar jabuulna.

Antireligioozno propagaandiiji ba agitaaciiji delgeryylgede ton jixe rooliiiji, manai intelligeenciin tylөөlegşed: bagşanar, agronoomuud, zooteexnigyyd, vraaçuud ba busad dyyrgexe johotoi.

Leenin-Staalinai paarti bolbol antireligioozno xydelmeriiji hyzegteişyydei dunda administriirovanno bişeer, naada xarangyigөөr, reliigiiin reakcioonno, aradta xarşa udxiiji azalşa maassanuudta oilguulza ba etigyylze jabuulxiiji erideg baina. Marksiis-leeninske ateiizmiin propagaandiin xeregte bolьseviig xeblelei roolь ugaa jixe ba xyndetei baina. Manai xeblel bolbol өөhediingөө xuudahanuudta, xuuşan sagai reliigiin buzar muuxai tradiicada esergyy, egeel erid temesel jabuulxa, laamstviin ba popoovşçiniin buzar bulai xeregyydiiji, unşagşadai urda xairagamgyigөөr butasoxixo ujalgatai.

Antireligioozno — yystneşji, xebleleişji—propagaandiiji ba agitaaciiji yrgenөөr delgeryylengyigөөr, azalşadiiji kommuniis dyyxeer xymyyzyylxe zorilgonuudiiji amzaltataigaar şiidxeze bolxogyi, antireligioozno froont bolbol kommuniizmiiji baiguulagşad—soveed xynyydei soznaanihaa kapitaliizmiin ylegdelnyydiiji usadxalgiin tylөө manai temeselei tahalaşagyi xubinь bolno.

Харюусалгата редакторай орологшо Г. ДАШИЦЫРЕНОВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Телефоны: редактора — 3-44, отв. секретаря 3-23, Сельхозотдел — 7-55, Пром. отд. 5-07.

БМАССР-эй НЕМП-эй типографи. Уполномлавит № 810